

Fólkatalið í Havnini framyvir:

Ein høvuðsstaður í støðugum vøkstri

Fólkatalið í 1935: 3.762 – í 1966: 10.534 – í 1987: 18.607

Tað er ikki smávegis ið høvuðsstaður landsins — Tórshavn — er vaksin, serliga seinastu árin.

I teim allar flestu londum vita vit um at fólk flyta frá teim minni plássunum og inn til stórbýrnar, sum soleiðis

búgva í einum »stórbýi«, — ella er tað nú tað???

Ein býur er tað vit gera hann til. Vit liva saman við nógvum øðrum. Siggja nógv fólk hvønn einasta dag. Vit troðka okkum saman í sjónleikarhúsum ella

ligt — so at siga ógjørligt. Ein stór orsök til hetta er at grundprisirnir eru so út av lagi høgir, at tað er eitt tungt tak at fara undir at ognar sær eitt grundtuki, og tiansheldur eini heil hús at seta á hesa »heilagur

inum í Havnini er at siga, at vøksturin er, umframt tann frammanfyri nevndu, at nógv fólk flyta av byggunum, og til Havnar.

I Havn — uttanbigga íroknað — vóru í 1935 3.762 fólk. Samanlagt fyri Føroyar hetta sama árið var talið 25.744. Í 1950 var fólkatalið í Havn vaksið til 6.086, í 1960 til 8.042 í 1966 10.534 og í 1969 er ætlaða talið 11.288 fólk, móti 38.387 í øllum Føroyum.

Tað hevur sitið ein nevnd, sum hevur kannað íleggjartørvin í Føroyum, og hevur hon gjørt ymskar metingar um fjórkatalið í framtíðini í samband við íleggjartørvin.

Ein av teimum metingum, nevndin er komin til sigur, at í 1976 verður fjórkatalið í Havnini 14.643 og fyri allar Føroyar 39.922, og í 1987 verður fjórkatalið í Havn 18.607 móti 41.033 í øllum Føroyum.

Henda metingin vísir ein vøkstur í Havnini uppá slök 3.500 fólk, fyri Klaksvík ein vøkstur uppá slök 300 til uml. 4.950 og fyri Skálafj./Fuglafj. eina øking uppá 250 til 5.300 fólk, meðan restin av Føroyum gongur aftur í fjórkatali við 200 fólkum til 15.000.

Tað er torført at spáa — og serliga um framtíðina, segði STORM P. Um henda meting kemur at halda, ella um fjórkatalið flytingin frá teim smærri byggunum fer at steðga, sum illa er hugsandi, er sjálvandi ilt at gita. Tað sum kemur at hava tað avgerandi orðið at siga í hesum sambandi eru sjálvandi myndugleikar landsins - landsstýrið, og hvussu politikkur tess verður furdur í komandi tíðum.

tor.—



Havnin fer støðugt at vaksa, eftir øllum at døma.

gerast alt størri og størri. Við øðrum orðum sagt, er ein umfatandi sentralisering farin fram, og einki rökist fyri at henda sentralisering steðgar, men heldur hinvegin økist i størum. Soleiðis hevur eisini verið í Føroyum og er tað eisini í dag. Tær smæstu bygdirnar hvørva heilt og fólk flytir til tað nærmastu stórbýgdina. Eisini frá teimum miðalstóru byggunum er hópur av fólk flutt, og er meginparturin av teimum búsettir í Havnini.

Orsøkirnar kunnu vera nógv. Ungfólk vaksa upp í teim smáu byggunum, sum annaðhvørt ikki tíma at liva í gamla bóndasamfelagnum av jarðarbrúki, ella vinna sær dagliga breyðið við at rógva út. Læruguleikarnir eru betur i teimum stóru plássunum, og um ein skal vinna sær fram í samfelagnum i dag krevst læra. Og so er tað meiri spennandi at

biografum; til fundar í ymskum feløgum. Eingin hevur tíð at tosa við nakran. Fólk hava ikki tíð at liva.

Men tað eru ikki bert negativar síður við at liva i stórbýi. Í einum stórbýi liggur betur fyrri at reka eitt ríkt mentunarlív. Læruguleikarnir eru betur. Arbeiðið er meiri fjølbroytt, — og ikki minst — ein kann »krógva« seg fyrri teimum fólkum, sum ein ikki hevur hug at umgangast.

»Tann deiliga Havn«

Jú satt er tað — Ein býur er tað vit gera hann til. Á ymsum økjum hava vit verið heppin. Tað hevur verið nógv arbeiði í Havnini, og vælstandurin millum fólk er vaksin. Men við honum er eisini annað vaksið, sum ikki átti at verið. Hvussu er i dag hjá tí uppvaksandi ættarliðinum at seta búgv. Ógjør-

jørðina. Grundspekulatióin flo rerar. Hann, sum hevur verið so heppin at átt ein »góðan« abba ella pápa er væl fyrri. Hjá honum er lett at fáa grundtuki, og síðani kann hann, sum eigur meir afturat, okra prísirnir upp fyrri tað sum eftir er av arvinum.

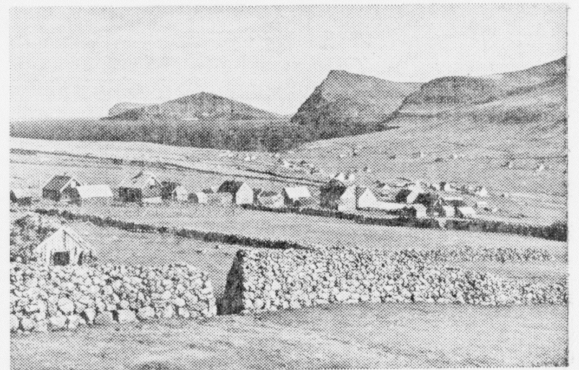
Her hevur frá almennari síðu purt einki verið gjørt. Kommunan átti nakað av jørð, sum er vorðin útstykkjað, men eftirspurningurin hevur verið nógv størri, enn tað kommunan hevur kunna latið. Orsliðið er har eftir, um tú vilt hava eitt grundtuki mást tú fara til privatmann, og har fært tú so sanniliga eisini loyvi til at gjalda. Hetta er ein skammarblettur á høvuðsstaði okkara. Men lat okkum ikki falla heilt í fátt. Í býráðnum sita nú umboð fyrri allar politiskar flokkar, sum fóru til val uppá at bota um búsetingarmøguleikarnir í Havnini. Vónandi verður skilið betur í komandi árum.

Fólkatalið

Ein litil figgjárvøkstur i Føroyum framyvir, vil føra til at nógv fólk leita sær av landinum. Um figgjárvøksturin verður stórrur, er móguleiki fyrri, at tað nógva ungfólkið, sum veksur til, fer at fáa sær arbeiði i landinum, og soleiðis útnýtta teir móguleikar sum her eru.

I langa tíð hevur fjórkatalið i Føroyum verið nógv vaksandi. Orsøkin er tað stóra talið av bornum sum fodd verða, i mun til tey sum doyggja.

Talið á teimum sum flyta av landinum hevur verið rættiliga stórt, men ikki nærtíli so stórt sum áðurnevndi munur av nýfødgingum og teimum sum doyggja. Viðvíkjandi fjórkatal-



Viðareiði — eitt av natúrvakrastu plássunum í Føroyum. Verður hon av avfólkast sum tíðin liðir?

Javnaðarflokkurin í Suðurstreym

Sterkur sum ongantíð áður

Javnaðarflokkurin hevur øll árini síðan hann í 1928 á fyrsta sinni stillaði upp til lótingsval, havt menn á Føroya Løgtingi.

Við lótingsvalið i 1928 komu tveir mans inn, M. Viðstein úr Havn og P. M. Dam av Tvøroyri. Flokkurin fekk til

hetta valið 671 atkvøður i øllum Føroyum, og vóru tað 10,6 pst. av samlaða atkvøðutali-num. I Suðurstreymoyar valdomi fekk flokkurin hetta árið 126 atkv. ella 13,2 pst.

Til hetta sama valið fekk sjálvstýrisflokkurin 11 tingmenn, sambandsflokkurin 10 og Javnaðarflokkurin tveir.

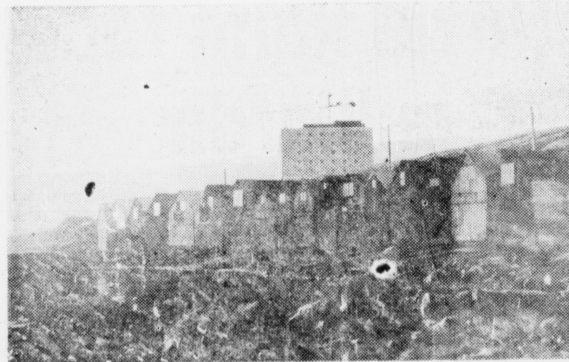
Síðan hevur flokkurin stillað upp til hvørt lótingsval, sum verið hevur og altið hevur tað eydnast at fingið umboð valt á ting.

Flokkurin hevur ikki altið verið líka sterkur i Suðurstreym, og hevur sostatt ikki altið havt umboð á tingi hagani.

I 1932 misti Javnaðarflokkurin mannin i Suðurstreymoy, men varð hann valdur aftur i 1936. Síðani misti flokkurin mannin aftur i 1940, men fekk aftur umboð i -43. Val var aftur i 1945 og 1946 og fekk flokkurin ongan mann valdan i Suðurstreym.



Martin Joensen, lótingsmaður Javnaðarflokksins valdur i Suðurstreym.



Nýggja landssjúkrahúsið er helst ein orsøkin til tað nógva arbeiði, sum verið hevur i Havnini seinastu tíðina, og hetta hevur aftur givið tað, at fólk er leitað til Havnar at vinna sær arbeiði.